

TÉZY NA BAKALÁRSKE ŠTÁTNE ZÁVEREČNÉ SKÚŠKY

Editorstvo a vydavateľská prax – slovenská literatúra

Etapy vo vývine ľudskej komunikácie. Epocha znamení a signálov. Epocha reči a jazyka. Epocha písma. Epocha tlače. Epocha masovej komunikácie. Podstata, vplyv a účinky masovej komunikácie. Teórie masovej komunikácie. Mediálna výchova, jej funkcie, prínos. Funkcie a účinky médií. Pozitívny a negatívny vplyv médií na kultúru a spoločnosť.

Slovenský mediálny trh. Charakteristika slovenskej periodickej tlače. Charakteristika slovenského rozhlasového a televízneho vysielania. Duálny systém na Slovensku, vyváženosť médií, pluralita informácií. Význam a poslanie verejnoprávnych médií. Význam komerčných médií.

Vznik a vývin českej a slovenskej teoretickej textológie (najvýznamnejší teoretici a ich prístup k textológii). Najvýznamnejšie edície (Hviezdoslavova knižnica, Knižnica slovenskej literatúry atď.) a edičné spracovanie textu.

Žánre publicistického štýlu. Ich charakteristika, rozdelenie, pôsobenie. Televízne žánre (soap opera, sitcom, seriál).

Slovenský knižný trh – najvýznamnejšie vydavateľstvá, ich kľúčové edície, kníhkupectvá. Vydavateľstvo, jeho organizačná štruktúra, základné vydavateľské aktivity (od akvizície po marketingovú podporu). Technologické náležitosti vydavateľského procesu (od výrobných porady po rozposlanie autorských a recenzných výtlačkov). Personálne zloženie vydavateľstva, redaktori, ich kompetencie a pôsobnosť (korektor, jazykový redaktor, zodpovedný redaktor, obrazový redaktor, grafik, tlačiar). Ekonomika knižného titulu.

Historický vývin knihy. Kniha ako objekt, popis jej technických náležitostí. E-knihy a audioknihy. Systém knižníc na Slovensku. ISBN a ISSN. Pôsobnosť MK SR. Literárne periodiká a ich vývin (Slovenské pohľady, Kultúrny život, Mladá tvorba, Romboid, Literárny týždenník, Dotyky, Rak, novšie literárne periodiká).

Definícia literatúry. Funkcie literatúry a jej klasifikácia. Literárne dielo ako znak a štruktúra. Literárna veda a jej klasifikácia. Literárna komunikácia. Periodizácia dejín literatúry. Poézia a próza. Teória verša (prozódia, metrika, strofika). Literárne druhy a žánre. Umelecké výrazové prostriedky (štylisticky príznakové prostriedky, figúry, trópy). Teória prózy (postava, rozprávač, čas, fabula, sujet atď.). Moderná literárnovedná terminológia. Literárnovedná metodológia.

Stredoveká, renesančná a humanistická literatúra a baroková literatúra. Ideový a umelecký charakter stredovekej, renesančnej a humanistickej literatúry a barokovej literatúry. Špecifické črty staršej slovenskej literatúry (imitácia, idealizované typizovanie, amplifikačné a kumulačné štylistické a jazykové prostriedky, topika, žánre, barokové antitetické elementy). Staroslovienska literatúra a veľkomoravský literárny okruh. Žánre stredovekej literatúry a najvýznamnejšie diela (legendy, hymnické piesne, vagantská poézia, exemplum). Latinská humanistická poézia občiansko-politického a príležitostného charakteru. Slovenská renesančná a baroková poézia: náboženská poézia. Svetská, umelá a pololudová ľúbostná poézia v renesancii a baroku Historické spevy a piesne v renesancii a baroku Prehľad dramatickej tvorby od stredoveku po barok. Didakticko-reflexívna svetská poézia manieristická a baroková. Baroková próza: vedecké a jazykovedné práce v nadväznosti na renesanciu, cestopisná, memoárová a autobiografická próza. Zbojnícke pololudové piesne a ústna ľudová slovesnosť v stredoveku, renesancii a baroku.

Spoločenské podmienky slovenského literárneho vývinu v prvej polovici 19. storočia (dôraz na slovenské národné obrodienie – vznik spolkov, časopisov, almanachov atď.), orientácia v živote a diele kľúčových osobností daného obdobia, poézia, próza a dráma v slovenskom klasicizme, preromantizme, romantizme a v doznievaní romantizmu z pohľadu najfrekvencovanejších motívov, tém, žánrov a pod. Konfrontácia estetických princípov klasicizmu a romantizmu.

Kultúrna situácia na sklonku 19. storočia (Osvaldova literárna družina, Martinčania). Kultúrne inštitúcie a spolková činnosť na sklonku 19. storočia (Matica slovenská a slovenské gymnáziá, spolky, vydavateľská činnosť, kultúrne časopisectvo). Princípy estetiky literárneho realizmu (pozitivistická filozofia A. Comteho, princíp podobnosti a následnosti vzťahov, poetologické dôsledky realistickej estetiky – porovnanie realizmu a romantizmu). Konštitutívne znaky slovenského literárneho realizmu. Prestavba veršového systému.

Druhov a anrov charakteristika. Periodizácia slovenského literárneho realizmu.

Typologick charakteristika oboch vln realizmu a ich predstavitelia.

Informatívna charakteristika niektorých okrajových predstaviteľov a medzigeneračných zjavov (Martin Braxatoris-Sládkovičov, Tichomír Milkin, Samo Bodick, Anton Bielek, Gustáv Marall-Petrovsk). Osobn, nrodn a veludsk svet v poézii a dráme Pavla Országha Hviezdoslava. Iniciátor realistickej koncepcie v poézii a próze – Svetozár Hurban Vajanský. Timravina ironick dezilzia a kritick polemickos. Tajovského sociálny skepticizmus v próze a dráme. Kukuinov tradin a novtorsk epick harmónia. Predstavitelky tzv. enskej litertry a emancipanhoslia.

Doznievanie a rozklad realistických princípov v predprevratovej a poprevratovej tvorbe Janka Jesenského (satirick paradox a parodicko-polemick sklenutie základnej direktívy literárneho realizmu – Jesenského „noveletka“ Krl Dávid). Naturalizmus a pesimizmus Ladislava Ndai-Jgho.

Slovensk román v období literárneho realizmu. Slovensk realizmus a medziliterrny kontext (slovensko-rusk a slovensko-esk literárne vzťah, vzťah k iným litertram). Literárna veda a kritika v období realizmu. Slovensk realizmus a jeho vyskum – prehľad o literárnovednom vyskume (zkladn literrnovedn práce autorov a ich charakteristika). Postavy detí a mládeže v dielach autorov literárneho realizmu.

Vvinov premeny slovenskej litertry na prelome 19. a 20. storočia, hlasistick hnutie a literárna moderna. Spoloensk a kultúrne premeny po roku 1918. Literárne časopisy, generan rozvrstvenie a vvinov periodizácia. Kontinuita a rozklad realizmu v poprevratovom období. Nástup mladej generácie do prózy, odklon od dedinskej tmy a postupy estetizácie prózy. Typologick lenenie lyrizovanej prózy, zdroje, tendencie a konštanty prózy naturizmu. Bsnick tvorba tzv. prechodnej generácie a nástup mladej generácie do poézie. Katlick moderna a generan hnutie nadrealizmu. Rozvoj poprevratovho divadelníctva a charakteristika dramatickej tvorby.

Historicko-politick, spoloensk a kultúrne súvislosti vývinu slovenskej litertry v období od konca druhej svetovej vojny po súčasnosť. Vvinov impulzy a premeny. anrov a subanrov stratifikácia slovenskej prózy, poézie a drámy v príslušnom období. Najvýznamnejší tvorcovia (básnici, prozaici, dramatici), ich diela a umeleck postupy. Najvýznamnejší predstavitelia literárnej vedy, úloha literárnej kritiky a vývin literárních periodík. Premeny umeleckej spisby po roku 1989. Postmodern tendencie v našej litertre.

Vývinové relácie poézie a prózy pre deti a mládež po r. 1918. Typológia, klasifikácia a vývin ľudových a umelých rozprávok vo svetovom a slovenskom kontexte. Typológia povesti. Charakter a vývinové premeny poézie a prózy pre deti a mládež od roku 1948 po súčasnosť. Žánrová a subžánrová stratifikácia literatúry pre deti a mládež v príslušnom období, vývin jednotlivých žánrov.

Interpretácia umeleckého textu – definícia a vývin pojmu (od antiky po súčasnosť). Koncepcie literárnej vedy a vývin interpretácie v 20. storočí. Názory na interpretáciu umeleckého textu – interpretačné školy. Základná typológia a špecifikácia. Metodologické východiská interpretácie. Problémy žánrovej interpretácie. Interpretácia prózy. Interpretácia básnického textu. Interpretácia dramatického textu. Interpretácia folklórneho textu. Interpretácia textov pre deti a mládež. Autor umeleckého diela v interpretácii. Rozprávač umeleckého diela v interpretácii. Postava diela v interpretácii. Lyrický subjekt v interpretácii. Literárny kontext a komparatívna interpretácia. Komunikačné vzťahy: autor – text, text – čitateľ, text – tradícia, text – realita a pod..

ŠTUDIJNÁ LITERATÚRA

BAKOŠ, M.: *Vývin slovenského verša od školy Štúrovej*. Bratislava : VEDA – Vydavateľstvo SAV, 1968.

BÍLIK, R. : *Interpretácia umeleckého textu*. Trnava : Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2009.

BÍLIK, R.: *Industrializovaná literatúra (1945 – 1966)*. Proxy a. s. (Bez udania miesta a roku vydania.)

BRESTOVANSKÝ, M.: *Úvod do mediálnej výchovy*. Trnava : Trnavská univerzita, 2010.

ČEPAN, O. – KUSÝ, I. – ŠMATLÁK, S. – NOGE, J.: *Dejiny slovenskej literatúry III. Literatúra druhej polovice devätnásteho storočia*. Bratislava : Vydavateľstvo SAV, 1965.

ČEPAN, O.: *Próza slovenského realizmu*. Bratislava : Veda, 2001.

ČEPAN, O.: *Stimuly realizmu*. Bratislava : Tatran, 1984.

ČERVENKA, M.: *Textologické studie*. Praha : Ústav české literatury AV ČR, 2009.

ČÚZY, L. – DAROVEC, P. – HOCHÉL, I. – KÁKOŠOVÁ, Z.: *Panoráma slovenskej literatúry III*. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2006.

- DEFLEUR, M., L. – BALLOVÁ-ROKEACHOVÁ, S.: *Teorie masové komunikace*. Praha : Karolinum, 1996.
- FELDEK, Ľ.: *Prekliata Trnavská skupina*. Bratislava : Columbus, 2007.
- FORSTER, E. M.: *Aspekty románu*. Bratislava : Tatran, 1971.
- FORSTOVÁ, E.: *Knihy podle norem*. Praha : FF Univerzita Karlova, 2013.
- GBÚR, J. (ed.): *Kukučín v interpretáciách*. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2010.
- HARPÁŇ, M.: *Teória literatúry*. Bratislava : Tigra, 2004.
- HAVEL, R. – ŠTOREK, B.: *Editor a text*. Praha : Paseka, 2006.
- HOCHÉL, I. – ČÚZY, L. – KÁKOŠOVÁ, Z.: *Slovenská literatúra po roku 1989*. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2007.
- HOCHÉL, I. (ed.): *Podoby a premeny slovenskej literárnej kritiky v 50. a 60. rokoch XX. storočia*. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa, 2010.
- HORVÁTH, T.: *Transformácie sujetových konfigurácii aktantov*. In: Slovenská literatúra, 1996, roč. 43, č. 1 – 2, s. 28 – 35.
- JIRÁK, J. – KÖPPLOVÁ, B.: *Média a spoločnosť*. Praha : Portál, 2007.
- KASARDA, M.: *Osamelí bežci. Správy z ľudského vnútra*. Levice : Koloman Kertész Bagala – L. C. A., 1996.
- KERULOVÁ, M.: *Nahliadnutia do staršej slovenskej literatúry*. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa, 1999.
- KOLI, F.: *Interpretačné prizory prózy*. Nitra : Vysoká škola pedagogická, 1995.
- KOLI, F.: *Interpretačné reflexie*. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa, 1997.
- KOSÁK, M. – FLAIŠMAN, J. : *Podoby textologie*. Praha : Ústav české literatury AV ČR, 2010.
- KRAUS, C.: *Slovenský literárny romantizmus*. Martin : Vydavateľstvo Matice slovenskej, 1999.
- KRAUSOVÁ, N.: *Rozprávač a románové kategórie*. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1972.
- KRAUSOVÁ, N.: Typológia románových postáv. In: *Slovenská literatúra*, 1986, roč. 33, č. 2, s. 169 – 191.
- KUSÝ, I. – ŠMATLÁK, S.: *Dejiny slovenskej literatúry IV. Literatúra na rozhraní 19. a 20. storočia*. Bratislava : Veda – Vydavateľstvo SAV, 1975.
- KUSÝ, I.: *Slovenská literárna kritika III*. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1981.
- MARČOK, V. a kol.: *Dejiny slovenskej literatúry III*. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2006.
- MARKIEVICZ, H.: *Aspekty literatúry*. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1979.

- MAZÁK, P. – GAŠPARÍK, M. – PETRUS, P. – PIŠÚT, M.: *Dejiny slovenskej literatúry 2*. Bratislava : SPN, 1988.
- MCQUAIL, D.: *Úvod do teórie masovej komunikácie*. Praha : Portál, 2002.
- MIKO, F.: *Analýza literárneho diela*. Bratislava : Veda, 1987.
- MIKO, F.: *Od epiky k lyrike*. Bratislava : Tatran, 1973.
- MIKO, F.: *Umenie lyriky*. Bratislava : Slovenský spisovateľ 1988.
- MIKO, F.: *Verš v recepcii poézie*. Nitra : Pedagogická fakulta v Nitre, 1985.
- MIKO, F.: *Význam, jazyk, semióza*. Nitra : Vysoká škola pedagogická, 1994.
- MIKULA, V. – MIKULOVÁ, M. (zost.) a kol.: *Kapitoly zo slovenského realizmu. Dejiny, medailóny, štúdie, interpretácie*. Bratislava : Vydavateľstvo UK, 2010.
- MIKULA, V. – MIKULOVÁ, M. (zost.): *Slovenský literárny realizmus II*. Bratislava : Slovenský Tatran, 2006.
- MIKULA, V.: *Slovenský literárny realizmus I*. Bratislava : Slovenský Tatran, 2005.
- MIKULOVÁ, M. (zost.): *Slovenský literárny realizmus III*. Bratislava : Slovenský Tatran, 2006.
- MINÁRIK, J.: *Baroková literatúra – svetová, česká, slovenská*. Bratislava : SPN, 1984.
- MINÁRIK, J.: *Renesančná a humanistická literatúra – svetová, česká, slovenská*. Bratislava : SPN, 1985.
- MINÁRIK, J.: *Stredoveká literatúra – svetová, česká, slovenská*. Bratislava : SPN, 1979.
- MINÁRIK, J.: *Z klenotnice staršieho slovenského písomníctva I., II., III*. Bratislava : Tatran, 1991.
- MISTRÍK, J.: *Dramatický text*. Bratislava : Veda, 1979.
- MITOSEKOVÁ, Z.: *Teórie literatúry*. Brno : Host, 2010.
- MUKAŘOVSKÝ, J.: *Cestami poetiky a estetiky*. Praha : Československý spisovateľ, 1971.
- NEMCOVÁ, J.: *Textové a kontextové súvislosti*. Nitra : Vysoká škola pedagogická, 1994.
- NOGE, J.: *Slovenská romantická próza*. Bratislava : Tatran, 1969.
- PECINA, M.: *Knihy a typografie*. Brno : Host, 2012.
- PISTORIUS, V.: *Jak se dělá kniha*. Příbram : Pistorius & Olšanská, 2011.
- PLESNÍK, Ľ. a kol.: *Tezaurus estetických výrazových kvalít*. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa, 2008.
- PLUTKO, P.: *Autor a dielo. Dve štúdie z teórie autora*. Nitra : Vysoká škola pedagogická, 1994.
- PLUTKO, P.: *Autor umeleckého diela*. Nitra : Pedagogická fakulta, 1992.

- PLUTKO, P.: *Cesta k básnickému tvaru (Kontext, téma, lyrický subjekt)*. Bratislava : Smena, 1979.
- POPOVIČ, A. – LIBA, P. – ZAJAC, P. – ZSILKA, T.: *Interpretácia umeleckého textu*. Bratislava : SPN, 1981.
- SAWICKI, Š.: *O situácii v metodológii literárnej vedy*. In: Slovenská literatúra, 1995, roč. 42, č. 1, s. 38 – 46.
- SEDLÁK I. a kol.: *Dejiny slovenskej literatúry II*. Martin – Bratislava : Matica slovenská – Literárne informačné centrum, 2009.
- SEDLÁK, J.: *Epické žánre v literatúre pre mládež*. Bratislava : SPN, 1972.
- SLIACKY, O. a kol.: *Slovník slovenských spisovateľov pre deti a mládež*. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2009.
- SLIACKY, O.: *Dejiny slovenskej literatúry pre deti a mládež do roku 1945*. Bratislava : Mladé letá, 1990.
- SLIACKY, O.: *Dejiny slovenskej literatúry pre deti a mládež do roku 1960*. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2007.
- SLOBODNÍK, D.: *Cesty k próze*. Bratislava : Tatran, 1981.
- STANISLAVOVÁ, Z. a kol.: *Dejiny slovenskej literatúry pre deti a mládež po roku 1960*. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2010.
- ŠKLOVSKIJ, V.: *Teória prózy*. Bratislava : Tatran, 1971.
- ŠMATLÁK, S.: *Dejiny slovenskej literatúry I*. Bratislava : Národné literárne centrum, 1997.
- ŠMATLÁK, S.: *Dejiny slovenskej literatúry II*. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2001.
- ŠTEVČEK, J.: *Dejiny slovenského románu*. Bratislava : Tatran, 1989.
- ŠTRAUS, F.: *Príručný slovník literárnovedných termínov*. Bratislava : Spolok slovenských spisovateľov, 2005.
- ŠTRAUS, F.: *Základy slovenskej verzológie*. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2003.
- ŠÚTOVEC, M.: *O epickom diele*. Levice : L. C. A., 1999.
- ŠÚTOVEC, M.: *Rekapitulácia nekapitulácie. Malé kritické memoáre*. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1990.
- TOMAŠEVSKIJ, B.: *Poetika*. Bratislava : Smena, 1971.
- TUČNÁ, E. – KOPÁL, J. – PRELOŽNÍKOVÁ, E.: *Literatúra pre deti a mládež*. Bratislava : SPN, 1987.
- TURČÁNY, V.: *Rým v slovenskej poézii*. Bratislava : VEDA – Vydavateľstvo SAV, 1975.
- V AŠÁK, P. a kol.: *Textologie a teorie ediční praxe*. Praha : Karolinum, 1993.

- VŠETIČKA, F.: *Kompoziciána (O kompozičnej výstavbe prozaického diela)*. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1986.
- WELLEK, R.: *Koncepty literárni vědy*. Jinočany : H & H, 2005.
- ZAJAC, P.: *Žáner v interpretácii umeleckého textu*. In: *O interpretácii umeleckého textu 7*. Nitra : Pedagogická fakulta, 1982, s. 361 – 366.
- ZAMBOR, J. (ed.): *Hviezdoslav v interpretáciách*. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2009.
- ZEMAN, M.: *Rozumět literatuře (Interpretace základních děl české literatury)*. Praha : Statní pedagogické nakladatelství, 1986.
- ŽEMBEROVÁ, V.: *Autor a text. Súvislosti prózy a literárnej vedy*. Prešov : Metodické centrum, 1999.
- ŽILKA, T.: *Vademecum poetiky*. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa, 2006.